

Laboratórne cvičenie č. 6

Téma: Kmitavý pohyb telesa zaveseného na pružine a určovanie koeficientu tuhosti pružiny.

Meno a priezvisko: Matúš Matisko

Trieda: 2. B

Dátum:

Úloha:

1. Zo známej hmotnosti telesa určte tuhosť pružiny
2. Overte závislosť periódy pružinového oscilátora T od hmotnosti m .

Pomôcky: stojan, pružina, závažie, silomer, dĺžkové meradlo, stopky

Teória:

Kmit – periodicky sa opakujúca časť kmitavého pohybu

Kyv – polovica kmitu

Perióda – doba kmitu – čas, za ktorý prebehne jeden kmit

$$T = 2\pi \sqrt{\frac{m}{k}}$$

k – koeficient tuhosti pružiny

Postup 1:

1. Pomocou silomera odmeriame hmotnosť závažia.
2. Závažie zavesíme na pružinu zavesíme závažie a odmeriame o koľko sa predĺžila.
3. Získane hodnoty zapíšeme do tabuľky a podľa vzorca vypočítame tuhosť pružiny.
4. Opakujeme pre 5 rôznych závaží.

Výsledky 1:

č.m.	m [kg]	l_0 [m]	l [m]	Δl [m]	k [N/m]
1	0,138	0	0,082	0,082	16,5
2	0,042	0	0,023	0,023	18,2
3	0,064	0	0,036	0,036	17,5
4	0,114	0	0,071	0,071	15,8
5	0,08	0	0,051	0,051	15,7
Priemer:					16,74

Postup 2:

1. Závažie zavesíme na pružinu a rozkmitáme.
2. Odmeriame čas, za ktorý závažie urobí 5 kmitov.
3. Pre jednu zvolenú hmotnosť opakujeme meranie 5 krát. Opakujeme pre tri rozličné hmotnosti.
4. Výsledky zapíšeme do tabuľky a vypočítame jednu periódu ($T = t/5$)
5. Periódu T vypočítame podľa vzorca, kde za k dosadíme hodnotu z predchádzajúceho merania.
6. Porovnáme obe hodnoty a vypočítame chybu merania

Výsledky 2: $m_1 = 93\text{g}$

č.m.	5T[s]	T[s]
1	2,5	0,5
2	2,4	0,48
3	2,3	0,46
4	2,4	0,48
5	2,5	0,5

priemerná hodnota T:		0,484
vypočítaná hodnota T:		0,47

Chyba merania:
$$\frac{0,484 - 0,47}{0,47} = 0,027$$

$m_2 = 100\text{g}$

č.m.	5T[s]	T[s]
1	2,1	0,42
2	2,2	0,44
3	2,1	0,42
4	2	0,4
5	2,2	0,44
priemerná hodnota T:		0,42
vypočítana hodnota T:		0,41

Chyba merania:
$$\frac{0,42 - 0,41}{0,41} = 0,024$$

$m_3 = 72\text{g}$

č.m.	5T[s]	T[s]
1	2,1	0,42
2	2,2	0,44
3	2,1	0,42
4	2	0,4
5	2,2	0,44

priemerná hodnota T:		0,42
vypočítana hodnota T:		0,41

Chyba merania: $\frac{0,42 - 0,41}{0,41} = 0,0244$

Záver: Vypočítali sme koeficient pružnosti, ktorý nám vyšiel 6,7 N/m. Zistili sme, že perióda pružinového oscilátora nezávisí od hmotnosti závažia. Prípadné odchýlky vznikli nedokonalosťou odčítavania hodnôt a našich zmyslov.